

AASTAPROGRAMM

<p>LIIKMESRIIK: EESTI VABARIIK FOND: VÄLISPIIRIFOND VASTUTAV ASUTUS: SISEMINISTEERIUM AASTA: 2010</p>
---

1. PROGRAMMI ALUSEL RAHASTATAVATE PROJEKTIDE VALIKU ÜLDEESKIRJAD

1.1 Rakendusmeetod

Sarnaselt eelmistele aastaprogrammidele tegutseb vastutav asutus (VA) aastaprogrammi (AP) 2009 raames rakendusorganina ning viib projekte ellu koostöös Politsei- ja Piirivalveameti kui riiklikult pädeva asutusega (01.01.2010 ühendati Piirivalveamet, Politseiamet ja Kodakondsus- ja Migratsiooniamet Politsei ja Piirivalveametiks ning Vabariigi Valitsuse seaduse kohaselt võttis loodud institutsioon muuhulgas üle kõik ametite õiguslikult siduvad suhted).

Politsei- ja Piirivalveamet on oma valdkonnas sisejulgeoleku küsimustes monopolne seisund (piiri valvamine ja piirirežiimi tagamine). Määratletud meetmete iseärasused ja julgeoleku alased põhjused ei jäta seetõttu muud võimalust, kui viia need ellu ülalmainitud asutuse poolt. Põhiõigusaktis (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007 otsus nr 574/2007/EÜ), Eesti mitmeaastases programmis (MAP) ja 2010. aasta AP-s sätestatud eesmärged saab saavutada ainult see riiklik asutus.

Kõik fondi põhiõigusakti ja rakenduseeskirjade asjakohaseid sätteid, mis puudutavad tingimusi, mille kohaselt VA võib tegutseda rakendusorganina, täpsustatakse VA ja riikliku pädeva asutuse poolt allkirjastatud lepingus. Antud leping on samaväärne toetuslepinguga, mis allkirjastatakse toetuse saajaga, kui VA tegutseb lepinguid sõlmiva organina.

1.2 Programmidokumentide ettevalmistamine

Välispiirifondi (VPF) 2010. aasta programm on kooskõlas MAP-i sätetega (samuti 2008. ja 2009. aasta programmides kirjeldatuga, kuivõrd kaks 2010. aasta programmi tegevustest on järjeks 2008. aasta programmi raames alustatutele)..

MAP-is VPF-i strateegiliste suuniste prioriteetide all kirjeldatud olulisemate meetmete üle arutles ja need koostas Eesti Vabariigi Siseministeeriumi (SiM) migratsiooni- ja piirivalvepoliitika osakond (MPPO), mis on määratud VPF-i rakendamise koordineerimise eest vastutavaks asutuseks. MAP-i koostamise ajal

konsulteriti kõikide asjaomaste partneritega – riiklike pädevate asutustega, kes on ka ainsad võimalikud lõplikud abisaajad (oma monopoolse seisundi tõttu vastavas valdkonnas, nt piiri valvamises, viisapoliitika väljatöötamises). Mitmeaastase programmi kavandi kiitis Vabariigi Valitsus heaks 04. detsembril 2008.

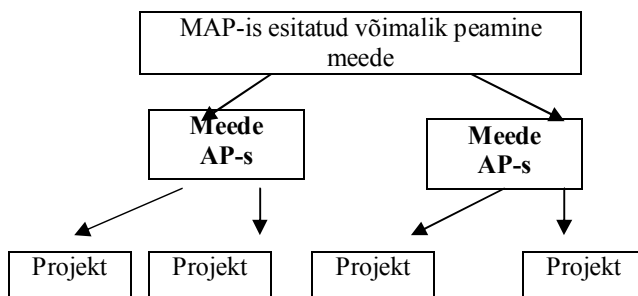
VPF-i aastaprogramm koostatakse MAP-i põhjal ning lisa- ja selgitavat informatsiooni annavad riiklikud pädevad asutused. Riiklike pädevate asutustega ei konsulteerita mitte ainult MAP-i, vaid ka aastaprogrammi koostamise ajal. Kommunikatsioon toimub peamiselt e-posti teel, vajadusel kutsutakse kokku ka koosolek.

1.3 Projektide valik

1.3.1 Programmi raames rahastatavate projektide valiku üldeeskirjad

Üldised projektide valiku reeglid on jäänud samaks kui eelnevate programmaastate raames. Kuigi VPF-i raames aastatel 2007-2013 kaasrahastatavaid olulisemaid meetmeid on MAP-is tutvustatud, toimub AP-i jaoks ikkagi valikuprotsess. Selle põhjuseks on, et peamiste meetmete nimekiri MAP-is ei ole ammendav ja meetmed võivad hõlmata mitmeid eriprojekte. Seeläbi on riiklikel pädevatel asutustel võimalus esitada AP jaoks alameetmeid, mis on kooskõlas MAP-is kirjeldatud meetmetega (vt joonis allpool).

Pärast programmdokumendi/dokumentide kinnitamist esitavad riiklikud pädevad asutused projektitaotlused, mis peavad vastama MAP-is ja AP-s määratletud meetmetele. VA valib rahastamiseks need projektid, mis on kõige enam põhjendatud ja kõige olulisemad ning (lisaks Euroopa Komisjoni (EK) poolt sätestatud prioriteetidele), võttes arvesse projekti tegevuste abikõlblikkust, riiklikke arengukavasid ja vastastikust täiendavust teiste, EL-i poolt toetatavate meetmetega või riigieelarvega (kui on asjakohane). Seega on valikukriteeriumid kooskõlas põhiõigusaktis määratletud miinimumkriteeriumidega (artikli 16 lõige 5). Ühe AP-i meetme kohta võib esitada mitu projektitaotlust. Nagu näitab allpooltoodud joonis, on ühe MAP-is esitatud olulisema meetme raames põhimõtteliselt võimalik ellu viia mitmeid projekte.

See, kas ühe MAP-is kirjeldatud peamise meetme raames on võimalik ellu viia mitmeid projekte või kas iga meetme jaoks on ainult üks projekt, sõltub konkreetsest meetmest ja see selgub igal aastal programmitöö jooksul.

Enne taotluste esitamist järelevalvekomiteele viib MPPO läbi administratiivse ja abikõlblikkuse kontrolli. Kui taotlustes on puudusi (kasutatakse kontroll-lehte), siis palutakse puudused enne edasist töötlemist kõrvaldada. Protsess on täpsemalt kirjeldatud fondi protseduuriireeglites (kinnitatud siseministri 09. juuni 2009 käskkirjaga nr 61).

Pärast MPPO poolset administratiivset ja abikõlblikkuse kontrolli vaatab riiklike pädevate asutuste poolt esitatud projektitaotlused läbi ja kiidab heaks järelevalvekomitee. Mainitud komitee koosneb SM-i ja riiklike pädevate asutuste kõrgetest ametiisikutest. Seejärel kinnitab SM-i kantsler käskkirjaga rahastatavate projektide lõpliku nimekirja. Kantsler ei osale valikuprotsessis.

1.3.2 AP 2010 raames finantseeritavate projektide valik

AP 2010 raames finantseeritavate projektide valikul järgiti peamiselt punktis 1.3.1 kirjeldatud skeemi. MAP-i kohaselt on kaks 2010. aasta programmi tegevust 2008. ja 2009. aasta programmide tegevuste jätkud. Nende projektide valikuprotsess oli lihtsam kui esimesel aastal: toetuse saajad esitasid AP 2009 raames elluviidavate konkreetsete projektide kirjeldused, eesmärgid ja eelarveprognoosid, VA kontrollis nende vastavust programmdokumentidele ja lisas esitatud tegevused EK-le esitatava programmi kavandisse. Kolmas 2010. aasta programmi tegevus on uus ning see viiakse samuti ellu mitme-aastase projektina (2010 on esimene programmaasta).

Toetuse saaja peab 2010. aasta programmi jaoks esitama projektitaotluse koos eelarvega, heakskiitmise otsuse teeb järelevalvekomisjon. Projektitaotlused esitatakse ka mitme-aastaste projektide jätkude osas. Nende projektide osas on toetuslepingud juba sõlmitud ja need jäävad samaks, kuid sõlmitakse lepingu lisad konkreetse programmaasta ajakava, eesmärkide ja eelarve osas.

1.4 Hankemenetlus

Kui projektid hõlmavad teenuste või kaupade hankimist, vastutavad riiklikud pädevad asutused riigihanke läbiviimise eest vastavalt siseriiklikule õigusele (Riigihangete seadus (jõustunud 24.01.2007)) ja rakenduseeskirjade artiklile 11. Eestis on riigihanke läbiviimise minimaalseks piirmääraks 40 000 eurot kaupade ja teenuste ning 250 000 eurot ehitustööde jaoks. Kui kavandatud lepingu väärtus (ilma käibemaksuta) on väiksem kui ülalmainitud piirmäär, viiakse riigihange läbi lihtsustatud korras. Lõplik abisaaja peab vastava menetluskorraga järgima peamisi riigihanke põhimõtteid (ressursside efektiivne ja tõhus kasutamine, meetmete läbipaistvus jne).

Riigihankeid algatavad riiklikud pädevad asutused või (rahvusvahelise piirmäära ületamise korral) VA. Pakkumise dokumendid esitatakse riigihanke menetluse algatajale.

Lepingute jaoks, mis ületavad riigihangete läbiviimisele seatud miinimumpiiri, moodustatakse riigihanke komisjon, mis hõlmab kõiki asjaomaseid spetsialiste. Kui hanke väärtus ei ületa rahvusvahelist piirmäära, moodustab komisjoni riiklik pädev asutus, vastasel juhul moodustab komisjoni SM. Komisjon vastutab lepingu dokumentide (sh tehniliste spetsifikatsioonide, hindamiskriteeriumide jne) koostamise ning pakkumiste hindamise eest. Hankelepingu allkirjastab asjaomase riikliku pädeva asutuse juht või (kui rahvusvahelist piirmäära on ületatud) SM-i kantsler – kolmepoolne hankeleping hanke võitja, riikliku pädeva asutuse ja VA vahel.

Hankelepingud allkirjastatakse reeglina pärast programmdokumendi (-dokumentide) ametlikku heakskiitmist, kuid vajadusel võib lepingu sõlmida enne seda kuupäeva pärast seda, kui on hoolikalt kaalutud tegevuse abikõlblikkust ja võimalikke riske. Kuna hankemenetlus (sh ettevalmistamine) võib enne hankelepingu sõlmimist aega võtta, tuleb VA-l ja lõplikul abisaajal seda igal juhul abikõlblikkuse perioodi reeglite osas meeles pidada.

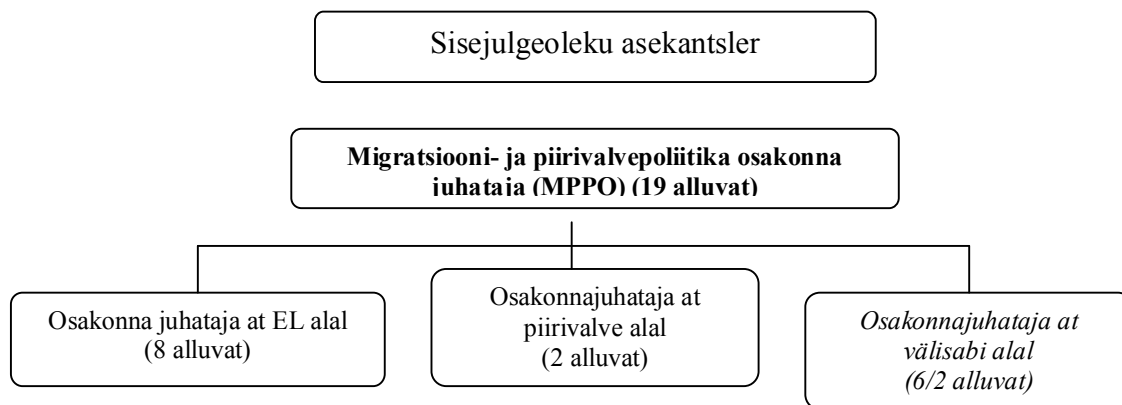
Riigihangete seaduses on kirjeldatud ka erandjuhte, kui ostja ei ole kohustatud seaduses sätestatud menetluskorda rakendama. Neil juhtudel on menetluskord lihtsustatud ja eeskirjad ning lepinguosalisel määratletakse hanke valdkonnast ja eripärasest sõltuvalt. Kõik erandid dokumenteeritakse ja põhjendatakse EK-le nõuetekohaselt.

Arvestades, et nõukogu otsus nr 574/2007/EÜ näeb ette mitmeaastaseid projekte (kuni kolmeks aastaks), oleme andnud taotlejatele võimaluse viia ellu mitmeaastaseid projekte. Mitmeaastast projekti kirjeldatakse vastavalt (AP-s ja riikliku pädeva asutuse poolt esitatud projektitaotluses).

2. MUUDATUSED HALDUS- JA KONTROLLISÜSTEEMIDES

Euroopa Komisjonile varesitatud haldus- ja kontrollisüsteemide kirjelduses on tehtud järgmised muudatused:

1. leheküljel 6 on täpsemalt kirjeldatud järelevalvekomisjoni ülesanded;
2. leheküljel 7 on formuleeritud hindamiskomisjoni ülesanded;
3. leheküljel 9 on toodud muudetud VA organisatsiooniskeem, kuis on näidatud indikatiivsed ametikohtade arvud. Võrreldes eelmiste andmetega on ametikohtade number muutunud ja uus organigramm näeb välja järgmine:

4. leheküljel 16 on toodud auditeeriva asutuse organigramm. Võrreldes eelmiste andmetega on ametikohtade number muutunud ja uus ametikohtade jaotus näeb välja järgmine:

5. lehekülje 17 viimast lõiku (auditeeriva asutuse ametnike profiilid) on muudetud ja uus kirjeldus on järgmine:

Auditeeriv asutus koosneb kahest ametnikust, auditeeriva asutuse juht ja audiitor. Auditeerival ametikohal oleval isikul on bakalaureusekraad avalikus halduses ning lisaks eelnev töökogemus Eesti avalikus sektoris struktuurivahendite vallas. Mitu

aastat praktilist kogemust ERDF sertifitseerivas asutuses ja auditeerimiskogemus rahvusvahelisest auditeerimis- ja konsultatsioonifirmast Ernst&Young Baltic peaksid garanteerima efektiivse tegutsemise nimetatud fondi rakendamise auditeerimisel.

Auditeeriva asutuse juht omab enam kui nelja aastast kogemust siseauditi juhina olles viinud eelneval ametikohal siseauditi üksuse tegevuse kooskõlla rahvusvaheliste siseauditi standarditega. On omandanud avaliku halduse magistrikraadi.

6. Kuna VPF rakendamise protseduurireeglid on heaks kiidetud, on läbi dokumendi lisatud dokumendi kinnitamise kuupäev.

Nimetatud muudatusi sisaldav haldus- ja kontrollisüsteemide muudetud versioon edastatakse Euroopa Komisjonile.

3. MEETMED, MIDA VALITUD PRIORITEETIDE ALUSEL PROGRAMMI KAUDU TOETADA

Prioriteetide alusel toetatavate meetmete esitamisel on arvesse võetud otsuse nr 574/2007/EÜ (põhiõigusakti) artikli 3 lõikes 1 nimetatud eesmäärke.

Prioriteetide alusel allpool esitatud teave on nii täpne, kui aastaprogrammi vastavas koostamise staadiumis on võimalik esitada. Oodatavad koguselised tulemused ja kasutatavad näitajad koos rahastamiskavaga määratlevad projektide raamistiku. Välispiirifondist rahastatavad konkreetsed projektid kiidab heaks järelevalvekomisjon ning need peavad olema kooskõlas Välispiirifondi mitmeaastase programmi ja 2010. aasta programmiga. Punkti 1.3 kohaselt võib iga meede nimetatud oodatavate tulemuste saavutamiseks sisaldada mitut alamprojekti.

3.1 Prioriteedi 1 rakendamiseks ette nähtud meetmed

Põhiõigusakti artikli 3 lõike 1 punkti a alla kuuluvad meetmed

Meede 3.1.1. Helikopteri ost

Helikopteri hankeprojekt on jätkuks meetmele, mille rahastamist alustati 2008. aasta programmist (vaata meedet 3.1.1 programmi 2008 leheküljel 4).

Meedet rakendatakse 2008., 2009. ja 2010. aasta programmide alusel, võttes arvesse põhiõigusakti artikli 16 lõikes 6 kehtestatud kolmeaastast piirangut.

Meetme eesmärk ja ulatus	<p>Nagu kirjeldatud 2008. ja 2009. aasta programmides, on praeguseks Piirivalve Lennusalk ostnud 2 helikopteri. Üks neist (Mi-8) saab tulenevalt valmistajatehase poolsest 30-aastasest kasutusajast olla kasutusel kuni 2009. aastani. Teine, AW 139, osteti 2005. aastal Schengen Facility programmi raames. Samatüübiline helikopter osteti Bell/Agusta Aerospace Company'lt riigieelarvelistest vahenditest ning see toimetati kohale 2008. aasta detsembris.</p> <p>Nii Siseministeriumi valitsemisala arengukava 2008-2011 kui ka Piirivalve Lennusalga arendamise põhimõtted aastateks 2007 – 2020 näevad ette kolmanda sama tüüpi helikopteri soetamise (Agusta-Westland 139) koos lisavarustusega ning see hakkab paiknema Lääne-Eestis.</p> <p>Praegu asub meie õhusõidukite baas Tallinna lennuväljal, mistõttu reageerimiskiirus Lääne-Eestis asetleidvatele vahejuhtumitele jääb liialt aeglaseks. Uue helikopteri asukoht on Kuressaare lennuväljal, mis tagab</p>
---------------------------------	--

	<p>Eesti valmisoleku Läänemere piirkonnas asetleidvatele vahejuhtumitele reageerimiseks. Nõutav reageerimiskiirus (väljasõit 15 minuti jooksul, kohale jõudmine 45 minuti jooksul) tuleneb Eesti kohustustest riigipiiri valvamisel.</p> <p>Piiril asetleidvatele intsidentidele reageerimiseks ostetav helikopter soetatakse riigihangete seaduse (jõustunud 1. mail 2007) alusel..</p>
Oodatavad toetusesaajad	<p>Antud projekti toetuse saaja on rakendusorganina toimiv VA ehk Siseministeerium (MPPO). VA viib projekte ellu koos Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA) kui SM-i valitsemisalas asuva valitsusasutusega, millel on piirivalve valdkonnas monopoolne seisund. Seetõttu on PPA-l vajalik pädevus ning huvi helikopteri ostuks. PPA sõlmib SM-iga lepingu, et täita täies ulatuses põhiõigusakti (otsus nr 574/2007/EÜ) ja VPF-i rakenduseeskirjade sätteid ning projekt vastavalt ellu viia.</p>
Põhjendus projektide puhul, mida rakendab vahetult vastutav ametiasutus, kes tegutseb rakendusorganina	<p>PPA <i>de jure</i> monopoolse seisundi ja julgeolekuküsimuste tõttu, mis on seotud helikopteri ostu projekti elluviimisega, toimib rakendusorganina vastutav asutus (Siseministeeriumi MPPO). MPPO viib projekte ellu koostöös vastava riikliku asutusega (PPA), mis on pädev oma tehnilise kompetentsuse, suure spetsialiseerituse või haldusvolituste tõttu. Nagu on ette nähtud fondi rakenduseeskirjades (vastu võetud 5. märtsil 2008), sõlmivad vastutav asutus ja PPA lepingu (samaväärne toetuslepinguga). Antud leping sisaldab kõiki asjaomaseid sätteid, mis on toetuslepingutele rakenduseeskirjades kehtestatud. Lepingud koostab MPPO tihedas koostöös Siseministeeriumi õigusosakonnaga ning neile kirjutavad alla Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler ja PPA juht.</p>
Oodatavad koguselised tulemused ja kasutatavad näitajad	<p>Projekti elluviimise järel oodatavad tulemused (31.12.2010):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Helikopter Agusta-Westland 139 koos vajaliku lisavarustusega on ostetud ja kohale tarnitud 2010. aasta lõpuks ja paikneb Lääne-Eestis. 2. Suutlikkus reageerida piiriintsidentidele Läänemere piirkonnas on paranenud (väljalend 15 minuti jooksul, saabumine 45 minuti jooksul). 3. Kiire reageerimine piiriintsidentidele suurendab piiri turvalisust.
EÜ toetuse nähtavus	<p>Kõiki projektitaotluse esitajaid ja toetuse saajaid informeeritakse VPF-i kaasrahastamisest. <u>Siseministeeriumi ja riikliku pädeva asutuse vahel sõlmitavad lepingud sisaldavad konkreetseid sätteid</u>, mille kohaselt toetusesaajad peavad tagama VPF-i kaasrahastamise nähtavuse (nt trükkima EL-i logo ja paigaldama viited VPF-i kaasrahastamisele soetatavatele seadmetele ning kõigile fondi poolse toetusega renoveeritud hoonetele ning ruumidele). VPF-i kaasrahastamist peab mainima ka siis, kui projekti esitletakse avalikkusele). MPPO jälgib projektide elluviimist ja viib sel eesmärgil vähemalt ühe korra projekti ajal läbi kohapealse kontrolli.</p>

Vajaduse korral vastastikune täiendavus muudest EÜ vahenditest rahastatavate samalaadsete meetmetega	Teise piirkonna teenindamiseks on sama tüüpi helikopter ostetud Schengen Facility finantseeringu abil, sama tarnija teenuseid kasutatakse Eesti läänepiirkonna helikopteri hanke puhul.
Finantsteave	Projekti lepinguline kogumaksumus on 15 472 956 eurot, millest ühenduse toetus on 8 601 986 eurot (56,4%). Kuna tegemist on mitmeaastase projektiga, on 2010. aasta programmi maksumus 7 794 798 eurot, millest ühenduse toetus moodustab 2 999 873 eurot (38,5 %) ning avaliku sektori kaasrahastamine on 4 794 925 eurot, sh 20% käibemaks (61,5 %). Projekti kaasrahastamine avaliku sektori poolt aastail 2008–2010 ületab kogusummas kohustusliku 25% miinimumi, kuna nimetatud aastate programmide alusel on lisaks plaanitud ja täiendav kaasrahastamine. Rakenduseeskirjade lisa XI osas III(a) ja kooskõlas Komisjoni 31.10.2008 kirjaga nr D/14683 peab toetuse saaja esitama kinnituskirja auditeerivale ja sertifitseerivale asutusele, näidates ära, et toetuse saaja ei saa käibemaksu tagasi otseselt ega kaudselt.

3.1.2 Piirivalve infosüsteemi väljatöötamine.

Tegemist on jätkuga meetmele, mille rahastamist alustati 2008. aasta programmi raames (vaata meedet 3.1.2 leheküljel 6).

Meede viiakse ellu 2008., 2009. ja 2010. aasta programmide raames, võttes arvesse põhiõigusakti artikli 16 lõikes 6 kehtestatud kolmeaastast piirangut.

Meetme eesmärk ja ulatus	<p>Nagu kirjeldatud 2008. ja 2009 aasta programmides, on projekti eesmärgiks piirivalve infosüsteemi väljatöötamine. Ühine piirivalvesüsteem on välispiiri integreeritud haldussüsteemi osa.</p> <p>Süsteem võimaldab hinnata ja analüüsida piirivalve võimekust tööülesannete täitmisel. Süsteem integreerib piirivalveüksuste vaheliste sõnumite töötamise, tegevuse koordineerimise piirivahejuhtumite korral; kaardirakenduse, ressursside halduse. Infosüsteemis kasutatakse indikaator-, aruande ja analüüsisüsteemi. Tingimused EL liikmesriikide välispiiri infosüsteemidega ühinemiseks (kaasaarvatud SIS) on täidetud.</p> <p>Projekti raames hangetakse vajalik tehniline varustus ja tarkvara. Andmeid saab sisestada esmatasandil (näiteks patrullimise ajal) ning süsteem võimaldab jälgida ressursside paiknemist reaalajas.</p> <p>Süsteem on eelkõige suunatud informatsiooni haldamise</p>
---------------------------------	--

	<p>sünkroniseerimisele, et võimaldada otsuste langetamist ning liikmesriikide (LR) vahel toimuvat teabevahetust. Infosüsteemi on võimalik rakendada koos teiste LRide vastavate süsteemidega (SIS). Statistiliste ja administratiivsete andmete kogumise ja kontrollimise süsteem on ajakohane.</p> <p>2008. aasta programmi raames analüüsiti ja täpsustati nõudeid süsteemile ning tagati teenistuse planeerimise mooduli funktsionaalsus. 2009. aasta programmi raames jätkati planeerimise ja operatiivjuhtimise mooduliga, kaardirakenduse (GIS) ja analüüsi moodulitega. Alustati nimetatud moodulite realiseerimisega.</p>
Oodatavad toetusesaajad	<p>Antud projekti toetuse saaja on rakendusorganina toimiv VA ehk Siseministeerium (MPPO). VA viib projekte ellu koos Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA). PPA sõlmib SM-iga lepingu, et täita täies ulatuses põhiõigusakti (otsus nr 574/2007/EÜ) ja VPF-i rakenduseeskirjade sätteid ning projekt vastavalt ellu viia.</p>
Põhjendus projektide puhul, mida rakendab vahetult vastutav ametiasutus, kes tegutseb rakendusorganina	<p>PPA <i>de jure</i> monopoolse seisundi ja julgeolekuküsimuste tõttu, mis on seotud piirivalve infosüsteemi väljatöötamisega, toimib rakendusorganina vastutav asutus (Siseministeeriumi MPPO). MPPO viib projekte ellu koostöös vastava riikliku asutusega (PPA), mis on pädev oma tehnilise kompetentsuse, suure spetsialiseerituse või haldusvolituste tõttu. Nagu on ette nähtud fondi rakenduseeskirjades (vastu võetud 5. märtsil 2008), sõlmivad vastutav asutus ja PPA lepingu (samaväärne toetuslepinguga). Antud leping sisaldab kõiki asjaomaseid sätteid, mis on toetuslepingutele rakenduseeskirjades kehtestatud. Lepingud koostab MPPO tihedas koostöös Siseministeeriumi õigusosakonnaga ning neile kirjutavad alla Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler ja PPA juht.</p>
Oodatavad koguselised tulemused ja kasutatavad näitajad	<p>Projekti elluviimise oodatavad tulemused projekti lõppedes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnilise varustuse ja arvutitarkvara hanked on teostatud (näiteks adapterid raadiojaamade ühendamiseks süsteemiga, tehniline varustus ja monitorid pildi jagamiseks kolme monitori vahel, mobiilsed terminalid transpordivahenditele jne) 2. Välispiiril on kindlustatud dokumentide kontrollimine reaajas. 3. Kolmandate riikide kodanike sisenemise ja lahkumise registreerimiseks vajalikud tingimused on loodud; 4. Patrulli käsutuses on uus süsteem, andmevahetus on kiire. Täpset patrullide arvu ei saa täna hinnata, see täpsustatakse projekti käigus ja info edastatakse Komisjonile aruannete käigus; 5. Reageerimisvõime vahejuhtumitele suureneb tänu automaatsele infoedastusele; 6. LR-ide vaheline infovahetus on võimaldatud.

	<p>Oodatavad tulemused pärast projekti elluviimist 2010. aasta programmi raames¹:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teenistuse planeerimise, GIS-i ja analüüsi moodulid on realiseeritud; 2. Riist- ja tarkvara on süsteemi jaoks hangitud..
EÜ toetuse nähtavus	<p>Kõiki projektitaotluse esitajaid ja toetuse saajaid informeeritakse VPF-i kaasrahastamisest. <u>Siseministeeriumi ja riikliku pädeva asutuse vahel sõlmitavad lepingud sisaldavad konkreetseid sätteid</u>, mille kohaselt toetusesaajad peavad tagama VPF-i kaasrahastamise nähtavuse (nt trükkima EL-i logo ja paigaldama viited VPF-i kaasrahastamisele soetatavatele seadmetele ning kõigile fondi poolse toetusega renoveeritud hoonetele ning ruumidele). VPF-i kaasrahastamist peab mainima ka siis, kui projekti esitletakse avalikkusele). MPPO jälgib projektide elluviimist ja viib sel eesmärgil vähemalt ühe korra projekti ajal läbi kohapealse kontrolli.</p>
Vastastikune täiendavus muudest EÜ vahenditest rahastatavate samalaadsete meetmetega (kui kohaldatav)	<p>Ei ole kohaldatav</p>
Finantsteave	<p>Projekti kogumaksumuseks on 575 205 eurot, millest ühenduse panus on 431 404 eurot (75%) ja avaliku sektori poolne kaasrahastamine 143 801 eurot (25%). Kuna tegemist on mitmeaastase projektiga, on projektisumma 2010. aasta programmi raames 191 736 eurot, millest ühenduse panus on 143 801 eurot (75%) ja avaliku sektori poolne kaasrahastamine 47 935 eurot (25%).</p>

¹ Kuna projekt on mitmeaastane, ei ole võimalik prognoosida **täpseid** tulemusi, mis saavutatakse programmi vaheaastal (ühel kalendriaastal viiakse üheaegselt ellu kahte aastaprogrammi ning aastaprogrammide jagunemise võib otsustada protsessi käigus, võttes arvesse ettenähtud eelarvet ja abikõlblikkusperioodi). Seetõttu on oodatavad tulemused pärast projekti elluviimist 2009. aasta programmi alusel peamiselt oletuslikud ja eeldatavad. Komisjoni teavitatakse nõuetekohaselt kõikidest muudatustest raportite kaudu.

3.1.3 Helikopteri angaari ja kordonihoone ehitamine välispiiri merepiirile

Meetme eesmärk ja ulatus	<p>Praegu baseeruvad lennusalga lennuvahendid Tallinna Lennuväljal, kohalejõudmisaeg võimalike piirivalve-alaste häireolukordade korral Läänemerel on liialt pikk, kuni 3 tundi.</p> <p>Kuressaare baasi rajamine koos kopteri soetamisega on eelduseks kopteri valmisoleku sisseviimiseks Kuressaares. Kuressaares baseeruv valvekopter võimaldab saavutada Läänemerel kohalejõudmisaja 45 min. Korralike helikopteri operatsioonide ja valmisoleku tagamiseks ehitatakse angaar ja vajalikud teenindavad ruumid Kuressaare lennujaama lähedusse (ligipääsuga lennujaama piirkonda).</p> <p>Kordon on piirivalvejaoskond koos kõigi piirikontrolli funktsioonidega. PPA piirikontrolli eest vastutavate ametnike (piirivalvurite) töökohad ja teised teenindavad ruumid on kordonis. Angaar (~533 m²), Piirivalve lennusalga teenindavad ruumid (~385 m²) ning kordon (~1237 m²) moodustavad ühe ehitise. Piirivalve Lennusalga teenindavateks ruumideks on näiteks lennu ettevalmistuse ruum, üldruum ja varustuse ruum. Angaar on mõeldud helikopteri ja vajaliku varustuse hoidmiseks.</p> <p>Kordoni ja angaari ehituseks viiakse läbi hange riigihangete seaduse sätete kohaselt.</p>
Oodatavad toetusesaajad	<p>Antud projekti toetuse saaja on rakendusorganina toimiv VA ehk Siseministeerium (MPPO). VA viib projekte ellu koos Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA). PPA sõlmib SM-iga lepingu, et täita täies ulatuses põhiõigusakti (otsus nr 574/2007/EÜ) ja VPF-i rakenduseeskirjade sätteid ning projekt vastavalt ellu viia.</p>
Põhjendus projektide puhul, mida rakendab vahetult vastutav ametiasutus, kes tegutseb rakendusorganina	<p>PPA <i>de jure</i> monopoolse seisundi ja julgeolekuküsimuste tõttu toimib rakendusorganina vastutav asutus (Siseministeeriumi MPPO). MPPO viib projekte ellu koostöös vastava riikliku asutusega (PPA), mis on pädev oma tehnilise kompetentsuse, suure spetsialiseerituse või haldusvolituste tõttu. Nagu on ette nähtud fondi rakenduseeskirjades (vastu võetud 5. märtsil 2008), sõlmivad vastutav asutus ja PPA lepingu (samaväärne toetuslepinguga). Antud leping sisaldab kõiki asjaomaseid sätteid, mis on toetuslepingutele rakenduseeskirjades kehtestatud. Lepingud koostab MPPO tihedas koostöös Siseministeeriumi õigusosakonnaga ning neile kirjutavad alla Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler ja PPA juht.</p>

<p>Oodatavad koguselised tulemused ja kasutatavad näitajad</p>	<p>Projekti elluviimise oodatavad tulemused projekti lõppedes (31.12.2012):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. helikopteri angaar koos meeskonna ja kordoni personali ruumidega on ehitatud; 2. helikopter AW139 koos vajaliku lisavarustusega asub Lääne-Eestis 3. võimekus reageerida piiriintsidentidele Läänemere piirkonnas on tõusnud (väljalend 15 minuti jooksul, saabumine sihtkohta 45 minutiga), 4. tagatud on piirikontroll Lääne-Eesti rahvusvahelises sadamas ja seega suurem piiriturvalisus, 5. tagatud on 24h reageerimine ja valmisolek (1 helikopter, 2 meeskonda ja 2 tehnikut), 6. piiriturvalisus tõuseb, sest piiriintsidentidele reageeritakse kiiremini. <p>Oodatavad tulemused pärast projekti elluviimist 2010. aasta programmi raames (31.12.2010):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. riigihange projekteerimiseks ja ehitamiseks on ette valmistatud ja ellu viidud. Leping on sõlmitud, 2. angaari ehitamisega on alustatud.
<p>EÜ toetuse nähtavus</p>	<p>Kõiki projektitaotluse esitajaid ja toetuse saajaid informeeritakse VPF-i kaasrahastamisest. <u>Siseministeeriumi ja riikliku pädeva asutuse vahel sõlmitavad lepingud sisaldavad konkreetseid sätteid</u>, mille kohaselt toetusesaajad peavad tagama VPF-i kaasrahastamise nähtavuse (nt trükkima EL-i logo ja paigaldama viited VPF-i kaasrahastamisele soetatavatele seadmetele ning kõigile fondi poolse toetusega renoveeritud hoonetele ning ruumidele). VPF-i kaasrahastamist peab mainima ka siis, kui projekti esitletakse avalikkusele). MPPO jälgib projektide elluviimist ja viib sel eesmärgil vähemalt ühe korra projekti ajal läbi kohapealse kontrolli.</p>
<p>Vastastikune täiendavus muudest EÜ vahenditest rahastatavate samalaadsete meetmetega (kui kohaldatav)</p>	<p>Helikopter, mille tarbeks kordon ehitatakse, ostetakse Välispiirifondi vahenditest (2008-2010 programm).</p>
<p>Finantsteave</p>	<p>Projekti hinnanguliseks kogumaksumuseks on 2 538 067 eurot, millest ühenduse panus on 1 903 550 eurot (75%). Kuna tegemist on mitmeaastase projektiga, on projektisumma 2010. aasta programmi raames 63 912 eurot, millest ühenduse panus on 47 934 eurot (75%) ja avaliku sektori poolne kaasrahastamine 15 978 eurot (25%).</p>

3. TEHNILINE ABI

Kuna tehnilise abi (TA) kasutamise kohta tehakse täpne ja üksikasjalik otsus programmi elluviimise ajal (vajaduse tekkimisel), on 2010. aasta programmis esitatud informatsioon üldisem ja võib hõlmata meetmeid, mida tegelikkuses ei kaeta, kuid mille kulude katmise võimalus tehnilisest abist on vajadusel ette nähtud. Võimalikke meetmeid kirjeldatakse programmis ning need viiakse ellu, kui selleks tekib vajadus.

4.1 Tehnilise abi eesmärk

TA eesmärk on lihtsustada VPF-i programmi rakendamist varustades taotlejaid ja projekti elluviijaid piisavalt vajaliku informatsiooniga ning pakkudes tuge, mis tagaks programmi kvaliteedi ja järjepidevuse. TA-d kasutatakse määratud asutuste (vastutav, auditeeriv ja sertifitseeriv asutus) fondi rakendamisega seotud kulutuste katmiseks.

Tulenevalt asjaolust, et (võrreldes eelmise aastaga) on aastatest 2007 ja 2008 Euroopa Pagulasfond III kõrval Solidaarsusprogrammi raames vaja rakendada veel kahte uut fondi (Välispiirifond ja Euroopa Tagasipöördumisfond), mis tõstab projektitaotluste arvu ja suurendab fondidega seotud ülesandeid, on vaja tööle võtta uusi inimesi. Kuna auditeerimisasutus on kõigi kolme fondi jaoks sama ja raamatupidamisspetsialist kontrollib kõigi kolme fondi maksetaotlusi, kasutatakse TA-d kõigi kolme mainitud fondi jaoks. Ka sertifitseeriv asutus on väljendanud oma soovi kasutada tulevikus TA eraldisi sertifitseerimisspetsialisti jaoks siis, kui sertifitseerimisprotsess algab (sertifitseerimismenetlust läbiviiva ametiisiku palgaks). Kõik VPF-i jaoks osalise tööajaga töötavad personaliliikmed täidavad tööajatabeleid, mis näitavad VPF-i projektidele ja teistele tööülesannetele kulunud aega.

Seega on fondide TA-ga vaja korraldada ülalnimetatud personali jaoks töökohti, vahendeid ning palkasid. Näiteks arvutite ja nendega seotud tarbevahendite ost täiendavale personalile ja nende palgakulude katmine.

Tööjõukulude osas võib tekkida vajadus Euroopa Komisjoni poolt eraldatavatest TA vahenditest tasuda ka auditeerimiskulude eest (kui auditeerimisteenus tellitakse väljastpoolt) ja/või hindamise² eest (kui hindamise ja programmi kvaliteedi hindamise teenus tellitakse väljastpoolt).

Tehnilist abi kasutatakse ka siis, kui projektide rakendamise järelevalve, auditeerimise või sertifitseerimise ajal viiakse läbi kohapealseid kontrollid. Kuna

---

² Kuna sisejulgeoleku ja välispiiride valvamise valdkonna ekspertide arv on Eestis üsna väike ja võib ette tulla olukord, kus kõik olemasolevad eksperdid on kaasatud projektitaotlustesse partneritena või on ise lõplikud abisaajad, võib tekkida vajadus katta ekspertide *ad hoc* projektide hindamiseks värbamise kulud väljastpoolt Siseministeeriumi. Seetõttu vajatakse tehnilist abi personalikulude tasumiseks programmi hindamisse kaasatud ekspertidele.

toetusesaajad ja projektide objektid võivad asuda väljaspool Tallinna, mujal Eestis, saab TA-st katta sõidukulusid auto või ühistranspordiga.

Erinevatel koosolekutel (nt SOLID komitee ja erinevad Euroopa Komisjoni poolt korraldatud töökojad) osalemise kulud kantakse samuti tehnilisest abist. Lähetamise korral (sise- või välislähetus) makstakse TA-st päevaraha.

TA vahendeid kasutatakse erinevate dokumentide tõlkimiseks eesti keelde ja eesti keelest inglise keelde.

Oluline on koolitada VPF-i haldava meeskonna töötajaid, et nad omandaksid projektijuhtimise, projektide hindamise, järelevalve ja raamatupidamise ning eeskirjade eiramisest teatamise oskuse. Nendeks tegevusteks kasutatakse tehnilist abi.

Tehnilist abi kasutatakse ka EL-i poolse toetuse nähtavuse tagamiseks kehtestatud reeglite rakendamiseks. Teabetegevuse (nt lõplike abisaajatega kohtumiste) organiseerimisel kantakse TA-st ka need koosoleku kulud, mis on vastavalt rakenduseeskirjadele abikõlblikud.

VPF-i rakenduseeskirjade artikli 33 lõike 2 punkti a nõuete täitmiseks annab VA mitmeaastase programmi ja aastaprogrammide käivitamisest teada SM-i koduleheküljel. Koduleheküljel avaldatakse ka aastaprogrammide saavutused (tulemused ja fondide kasutamine). Kui antud teemal avaldatakse kommertsajalehtedes pressiteateid või artikleid, finantseeritakse ka need TA-st. Lisaks viiakse läbi informatsiooniüritus toetuse saajatele.

4.2 Oodatavad koguselised tulemused

Tehnilise abi kasutamise peamine tulemus on VPF-i 2009. aasta programmi edukas rakendamine (kavandatud meetmete rakendamine).

Sõltuvalt realselt rakendatud meetmetest on võimalikud oodatavad tulemused järgmised:

- piisav arv pädevaid ja koolitatud ametiisikuid määratud ametiasutustes (lõplike abisaajate tõhus ja õigeaegne nõustamine, järelevalve, kontrolli ja sertifitseerimistegevused);
- VPF-i ellu viivate ametnike töökohad ja töövahendid;
- VPF-i infomaterjalide koostamine;
- hästi koostatud toetuslepingud;
- Euroopa Komisjonile esitatavad aruanded hästi ja õigeaegselt koostatud;
- vähemalt üks kohapealne kontroll iga toetusesaaja kohta;
- VPF-i elluviimist toetatavate vajalike dokumentide kiire tõlkimine;
- vajadusel välisaudiitori teenuse sisseostmine väljastpoolt;
- vajadusel ekspertide/hindajate teenuste sisseostmine väljastpoolt;

- VPF-i rakendamises osalevate asjaomaste asutuste ametiisikute sõidu- ja lähetuskulud kaetud (sh päevarahad);
- EÜ toetuse nähtavus tagatakse vastavalt VPF-i rakenduseeskirjadele;
- tagatakse teabevahetus määratud ametiasutuste ja riiklike pädevate asutuste vahel (nt koosoleku vormis);
- vähemalt üks infotegevus aastas tutvustamaks valitud projekte, valikuprotsessi ja hetkeolukorda VPF rakendamise osas;
- info mitmeaastase programmi ja aastaprogrammi(de) vastuvõtmise kohta avaldatakse Siseministeriumi kodulehel. Samas avaldatakse ka aastaprogrammi(de) saavutused (tulemused ja rahaliste vahendite kasutamine).

4.3 EÜ toetuse nähtavus

EL-i logo ja märged VPF-i kaasrahastamise kohta pannakse kõigile Siseministeriumis koostatavatele materjalidele (juhised, taotlusvormid, reklaammaterjalid, infolehed jne). Tehnilise abi vahenditega ostetud varustusele (nt sülearvuti) pannakse EL-i logo. Teabetegevused (pressiteated jne) sisaldavad märget VPF-i kaasrahastamise kohta.

5. ESIALGNE RAHASTAMISKAVA

Kuna Eestit rahastatakse ka Ühtekuuluvusfondist, suurendatakse ühenduse toetust põhiõigusakti artikli 16 lõike 4 kohaselt 75 protsendini meetme kohta.

Mitmeaastase programmi rahastamiskava ja 2010. aasta programmi kava on erinevad, kuna EK on muutnud eraldiste jaotust liikmesriikide vahel ja eraldis Eestile on tõusnud 191 428 euro võrra. Lisaks on tõstetud ka avaliku sektori kaasfinantseeringut, kuivõrd mitme-aastase projekti „Helikopteri ost“ maksumus erineb plaanitud maksumusest MAP-i koostamise ajal. Eelnevalt tulenevalt on hinnanguline ühenduse toetus 2010. aasta programmi raames 41.3%.

Tehnilise abi kaasfinantseerimist ei ole planeeritud, sest rakenduseeskirjade artikli 13(2) kohaselt võib tehnilist abi rahastada 100% kõnealuselt fondist.

Aastaprogramm. Esialgne rahastamiskava								
Tabel 1. Ülevaattetabel								
Liikmesriik: EESTI								
Aastaprogramm: 2009								
Fond: VÄLISPIIRIFOND								
<i>(kõik arvandmed eurodes)</i>	Priori- teet	Konk- reetne priori- teet (1)	Ühenduse toetus (a)	Avaliku sektori eraldised (b)	Erasektori eraldised (c)	KOKKU (d=a+b+c)	% EÜ (e=a/d)	Osa kogu- summast (d/kokku d)
1. meede: helikopteri ost	1		2 999 873	4 794 925	0	7 794 798	38,5	94,2
2. meede: piirivalve juhtimise infosüsteem	1		143 801	47 935	0	191 736	75,0	2,3
3. meede: helikopteri angaari ja kordonihooone ehitamine välispiiri merepiirile	1		47 934	15 978	0	63 912	75,0	0,8
Tehniline abi (sh lisa 30 000 eurot)			225 820	0	0	225 820		2,7
Muud tegevused (2)			0	0	0	0	0,0	0,0
KOKKU			3 417 428	4 858 838	0	8 276 266	41,3	100%

(1) Kui see on kohaldatav

(2) Kui see on kohaldatav